

Hyvinvointikertomus 2023

Rautalammin kunta

Rautaisen rohkea Rautalampi

SISÄLTÖ

VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS

▪ Talouden ja elinvoiman indikaattorit	4
▪ Heikot hyvinvointi-indikaattorit	6
▪ Vahvat hyvinvointi-indikaattorit	7
▪ Painopisteet ja tavoitteet	9
▪ Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet	10
▪ Nuoret ja nuoret aikuiset	11
▪ Työikäiset	12
▪ Ikäihmiset	13
▪ Kaikki ikäryhmät	14

PAINOPISTEET, TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

▪ Kestävä kehitys ja ympäristön hyvinvointi	15
▪ Hyvä mielenterveys	23
▪ Kuntalaisten osallisuuden lisääminen	37

SISÄLTÖ

PAINOPISTEET & TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

- Yhteenvetoa painopisteistä 49
- Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset 50

KUNTASTRATEGIA & HYTE-RAKENTEET

- Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset 53
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet 54
- Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja suunnitelmat 62
- Kertomuksen käsittely ja suunnitelman päivittäminen 63
- Kertomuksen laatijat 64

LÄHTÖKOHDAT

TALOUDEN INDIKAATTORIT

- Vuosikate on merkittävästi alle maan keskitason.
- Lainakanta on merkittävästi yli maan keskitason.
- Verotulot asukasta kohti ovat merkittävästi alle maan keskitason.

ELINVOIMAN INDIKAATTORIT, VÄESTÖ

- Väestömäärä on vähenevä.
- Huoltosuhde on heikkenevä ja merkittävästi maan keskiarvoa heikompi.
- Lapsiperheitä on alle maan keskitason; yhden huoltajan lapsiperheitä on yli maan keskitason.
- Koulutustaso on alle maan keskiarvon.
- Nettomuutto on negatiivinen.

LÄHTÖKOHDAT

ELINVOIMAN INDIKAATTORIT, TALOUS

- Pienituloisia on maan keskiarvoa enemmän.
- Pienituloisissa perheissä olevia lapsia on maan keskiarvoa enemmän.
- Pitkäaikaista toimeentulotukea saavia nuoria aikuisia on maan keskiarvoa enemmän.
- Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot ovat selvästi alle maan keskiarvon.
- Työllisten osuus väestöstä on selvästi alle maan keskiarvon.
- Useat talouden ja elinvoiman mittarit ovat Rautalammilla arvoiltaan laskevia ja ne ilmaisevat huono-osaisuutta.
- Kunnan kapea taloudellinen liikkumavara myös rajaa kunnan mahdollisuuksia sijoittaa hyvinvointia edistävään työhön.
- Resurssien käytön on oltava pohdittua paikallisen todellisen tarpeen ja vaikuttavuuden näkökulmasta.

HEIKOT HYVINVOINTI-INDIKAATTORIT

- näiden muuttujien osalta pärjäämme valtakunnallista keskiarvoa heikommin

- Yhden vanhemman perheet
- Keskimääräinen koulutustaso
- Pienituloisuusaste, lasten pienituloisuusaste
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 17–24-vuotiaat
- Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot
- Työllisten osuus väestöstä
- Terveystilansa huonoksi kokevat yläkoululaiset
- Perhe ei syö yhteistä ateriaa.
- Päivittäin tupakoivat yläkoululaiset
- Ei tiedä, miten voi vaikuttaa koulun asioihin yläkoulussa
- Opettajat eivät rohkaise mielipiteen ilmaisuun tunnilla.
- Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus yläkoulussa
- Ylipaino yläkoulussa
- TEA-pisteet terveyden edistämisestä koulussa
- Kirjaston kokonaislainaus asukaslukuun suhteutettuna
- Mielenterveyden häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkkeellä olevat nuoret aikuiset
- Mielenterveyden häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkkeellä olevat aikuiset
- Lastensuojelun avohuollon asiakkaat nuorissa aikuisissa
- Tuki- ja liikuntaelinsairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkkeellä olevat
- Työkyvyttömyyseläkettä saavat aikuiset
- Sairauspäivärahaa saaneet aikuiset
- Erityiskorvattavia lääkkeitä saavat aikuiset
- Verenkiertoelinsairauksista aiheutuneet työkyvyttömyyseläkkeet
- Vammoista ja myrkytyksistä johtuvat sairaalajaksot
- Perusterveydenhuollon lääkärikäynnit
- Hengästyttävää liikuntaa harrastavat yläkoululaiset
- Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutetut ikäihmiset

VAHVAT HYVINVOINTI-INDIKAATTORIT

- näiden muuttujien osalta pärjäämme valtakunnallista keskiarvoa paremmin

- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat
- Yläkoululaisten humalahakuinen juominen
- Yläkoululaisten säännöllinen nuuskan käyttö
- Yläkoululaisten mielipiteitä ei huomioida koulun kehittämisessä
- Ei yhtään läheistä ystävää
- Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa
- Ei syö koululounasta päivittäin
- Yläkoululaisten huumekekeilut
- Yläkoululaisten rahapelipelaaminen
- Ahtaasti asuvat lapsiperheet
- Varhaiskasvatukseen osallistuminen

VAHVAT HYVINVOINTI-INDIKAATTORIT

- näiden muuttujien osalta pärjäämme valtakunnallista keskiarvoa paremmin

- Kansalaisopiston kulttuurialan opetus
- Kirjastokäynnit suhteessa väestöpohjaan
- Mielensterveysperusteinen sairauspäiväraha
- Kotona asuvat ikäihmiset
- Yksinasuvien ikäihmisten suhteellinen osuus
- Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa
- Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset
- Asunnottomuus

Väestön hyvinvoinnin kehitys

PAINOPISTEET

- Rautalammin kunnan hyvinvointityössä on hyvinvointisuunnitelman mukaan kolme painopistettä:
 - kestävä kehitys ja ympäristön hyvinvoinnin huomioiminen kunnan päätöksenteossa
 - hyvä mielenterveys
 - kuntalaisten osallisuuden lisääminen

TAVOITTEET

- **Kestävän kehityksen ja ympäristön hyvinvoinnin** tavoite sisältää kolme osatavoitetta, jotka ovat turvallinen, viihtyisä ja esteetön elinympäristö, ravitsemustiedon kerääminen varhaiskasvatuksesta ja perusopetuksesta sekä ympäristöstä huolehtiminen ja viihtyisyyden lisääminen. **Hyvä mielenterveys** sisältää osatavoitteina ehkäisevän päihdetyön koordinoinnin, vanhuuteen varautumisen, lasten mielenterveyden edistämisen sekä siihen liittyvinä tutkittujen menetelmien omaksumisen koulujen arkeen, työikäisten mielenterveyden edistämisen sekä kirjastopalvelut mielenterveyden tukena. **Kuntalaisten osallisuuden lisääminen** sisältää kahdeksan osatavoitetta, jotka ovat asiakasraatien käyttö, nuorisovaltuuston kehittäminen, kotihoidon ulkopuolella olevien ikäihmisten osallistaminen, peruskoululaisten ja lukiolaisten osallisuuden lisääminen, nuorten ja nuorten aikuisten kouluttautumisen tuki, digipalvelujen vahvistaminen vanhuspalveluissa sekä kuntalaisten osallisuuden lisääminen päätöksenteossa.

Väestön hyvinvoinnin kehitys

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

- Hyvinvointityössä on ollut onnistumisia, sillä ehkäisevän päihdetyön toiminta kouluissa on ollut tuloksellista.
- Oppilaiden kokemus osallisuudesta on vahvistunut, varsinkin yläkoulussa.
- Huomion kohteiksi on jatkossa nostettava ylipaino, ravitsemus sekä liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen.

TOIMENPITEET

- Harrastusmahdollisuudet ovat kaikkien saatavilla: harrastamisen Suomen malli, urheiluseurat, kansalaisopisto, konservatorio.
- Liikuntavälkät
- Osallisuutta vahvistavat käytännöt kouluissa.

Väestön hyvinvoinnin kehitys

NUORET JA NUORET AIKUISET

- Huomiota on kiinnitettävä mielenterveyden vahvistamiseen. Peruskoulussa tehty lisääntynyt osallisuustyö sekä tunne-, turva- ja kaveritaitojen vahvistaminen toivottavasti jatkossa näkyvät nuorten aikuisten vahvistuneena mielenterveytenä.

TOIMENPITEET

- Rautalammin kunnassa on nuorille ja nuorille aikuisille lukuisia mahdollisuuksia. Oman paikkakunnan lukio, TUVA-koulutus sekä nuorten työpajatoiminta avaavat väyliä opiskeluun ja oman elämänuran suuntaamiseen ja kirkastamiseen. Opinto-ohjaus lukiossa on vahvasti yksilöiden mahdollisuuksiin keskittyvää ja niitä tukevaa. Harrastusmahdollisuuksia on sekä kansalaisopistossa, konservatoriossa että urheiluseuroissa. Kunnan ja seurakunnan nuorisotyö tarjoavat merkityksellistä tekemistä ja toimintaa. Nuokku ja kirjasto palvelevat matalan kynnyksen kohtaamispaikkoina. Nuorisotyön, etsivän nuorisotyön ja nuorten pajan työntekijöillä on mutkaton suhde paikkakunnan nuoriin ja nuoriin aikuisiin ja näin mahdollisuus tuen antamiseen.

Väestön hyvinvoinnin kehitys

Työ, mielekäs vapaa-aika ja terveelliset elämäntavat ovat tavoitteina.

TYÖIKÄISET

- Yleinen terveydentila on heikohko, sairastavuus on korkealla, sairastavuuden riskitekijät ovat samoin korkealla tasolla.

TOIMENPITEET

- Kunnassa on tarjolla liikuntamahdollisuuksia sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluja.
- Kansalaisopistossa on mahdollista harrastaa monipuolisesti.
- Pitkäaikaistyöttömiä ohjataan räätälöidysti työhön, koulutukseen ja palvelujen äärelle.

Väestön hyvinvoinnin kehitys

IKÄIHMISET

- Ikäihmisten osuus kuntalaisista on merkittävä.
- On onnistuttu tukemaan kotona asumista.
- Haasteena on tukea osallisuutta ja osallistumista vielä voimien heikentyessä.
- Haasteena on ylittää todennäköistä yksinäisyyden kokemusta, mikä voi liittyä yksin asumiseen.

TOIMENPITEET

- Liikuntapalvelut sekä kirjasto- ja kulttuuripalvelut ovat kaikkien kuntalaisten saatavilla.
- Hankkein pyritään vahvistamaan vaikuttavuutta.

Väestön hyvinvoinnin kehitys

KAIKKI IKÄRYHMÄT

- Kuntalaisten terveydentilaa kuvaavat mittarit ovat Pohjois-Savon tavoin alhaisella tasolla.

TOIMENPITEET

- Kunta tarjoaa omilla palveluillaan sekä yhteistyössä kumppaniverkoston kanssa mahdollisuuksia ylläpitää fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

1

KESTÄVÄ KEHITYS JA
YMPÄRISTÖN
HYVINVOINTI

Kuva: Maisema Rautalammita; Museoviraston kokoelmat, CC BY 4.0

Kestävä kehitys ja ympäristön hyvinvointi

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

1

KESTÄVÄ KEHITYS JA
YMPÄRISTÖN
HYVINVOINTI

TURVALLINEN, VIIHTYISÄ JA ESTEETÖN ELINYMPÄRISTÖ

TOIMENPITEITÄ VUONNA 2023

- Vanhus- ja vammaisneuvoston toiminta: suositukset, turvallisuus- ja esteettömyyskävely, kaatumisen ehkäisyn tuki
- Järjestettiin ympäristökävely.
- Kiinnitettiin huomiota väylien talvikunnossapitoon.
- Kuutinharjun ja Tyyrinvuoren esteetön luontopolku käyttöön.
- Rautalampi-järven pohjapato vihittiin käyttöön.
- Järjestettiin hyvinvointi-ilta.
- Latuverkostoa kehitettiin. Ylläpidettiin liikuntapaikkoja
- Uimahallin sauna kunnostettiin ja vedensuodatusjärjestelmä uusittiin.
- Kirjaston kulttuuritilat kunnostettiin.
- Avantouintipaikalle tehtiin uusi laitur.
- Viheralueita hoidettiin suunnitelmallisesti.
- Kämpynäkota eskarilaisille valmistui.
- Päiväkodin piha kunnostettiin.
- Nuokku rempattiin.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

1

KESTÄVÄ KEHITYS JA
YMPÄRISTÖN
HYVINVOINTI

TURVALLINEN, VIIHTYISÄ JA ESTEETÖN ELINYMPÄRISTÖ

TOIMENPITEITÄ VUONNA 2023

- Kirkonkylän liikenneturvallisuutta parannettiin.
- Varhaiskasvatuksen hygieniatasoa on parannettu: on hankittu lämpödesinfioiva kaappi ja otsonointikaappi.
- Kierrätystä on tehostettu, uushankintoja on vähennetty.
- Lukion Ekokompassi-malli vakiintui käyttöön.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

1

KESTÄVÄ KEHITYS JA
YMPÄRISTÖN
HYVINVOINTI

YMPÄRISTÖSTÄ HUOLEHTIMINEN JA VIIHTYISYYDEN LISÄÄMINEN

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- Aloitettiin ilmastosuunnitelman laatiminen.
- Järjestettiin tuulivoimaillat.
- Kierrätystä on tehostettu.
- Toukokuussa järjestettiin talkoopäivä.
- Kaukolämmön tuottaminen uusiutuvien energiavarojen avulla.
- Jätevedenpuhdistamon pumpput uusittiin.
- Keittiön laitteita uusittiin: pesulinjasto.
- Viheralueita hoidettiin suunnitelmallisesti: pusikoita raivattiin, rantoja siistittiin.
- Koulujen hävikkiruokaa myydään.
- Kasvisruoan määrää on lisätty.
- Kouluilla ja pajalla käytetään kierrätysmateriaalia.
- Energian kulutusta on seurattu ja tehostettu.
- Rautalammin hiilijalanjälki on positiivinen.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

1

KESTÄVÄ KEHITYS JA
YMPÄRISTÖN
HYVINVOINTI

YMPÄRISTÖSTÄ HUOLEHTIMINEN JA VIIHTYISYYDEN LISÄÄMINEN

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- Kulttuuriympäristöön liittyvän tiedon käyttöä on vahvistettu
 - Kirjaston kotiseutukokoelma
 - Kulttuurikasvatussuunnitelma
 - Myhinpään Kyläpolku-hanke
 - Etelä-Konneveden kulttuurikierros –hanke
 - Kerkonkosken kanava 100 vuotta –juhlaa on alettu valmistella
 - Varhaiskasvatuksessa toteutettiin kantelepaja, tehtiin seurakunnan kanssa kotiseututyötä, käytiin museolla, pidettiin Pestuumarkkinoita esillä.
 - Varhaiskasvatus osallistui koko kylän joulukalenteriin.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

1

KESTÄVÄ KEHITYS JA
YMPÄRISTÖN
HYVINVOINTI

RAVITSEMUSTIEDON KERÄÄMINEN VARHAISKASVATUKSESSA,
PERUSOPETUKSESSA JA LUKIOSSA

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- Kouluterveyskysely, hyvinvointikyselyt
- Ruokaraati on perustettu.
- Ruokahävikkiä on vähennetty, hävikkiruokaa myydään.
- Ruokailurauhaa on tuettu aikatauluratkaisuin.
- Välipalat koostetaan terveellisesti.
- On tuettu myönteisiä ravitsemusasenteita: varhaiskasvatuksessa on saatu ruoka-aineita maisteltaviksi.
- Ruokalista uudistettiin päivitetyn ravitsemussuosituksen mukaiseksi.
- Pajalla ja etsivässä nuorisotyössä tuetaan terveellistä ravitsemusta.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

1

KESTÄVÄ KEHITYS JA
YMPÄRISTÖN
HYVINVOINTI

KESTÄVÄ KEHITYS VARHAISKASVATUKSESSA

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- On kehitetty suunnittelun pitkäjännitteisyyttä.
- Lasten osallisuutta on vahvistettu.
- Toiminnassa on tukeuduttu paikallisiin kulttuuripalveluihin.
- Kierrättämistä on tehostettu.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

1

KESTÄVÄ KEHITYS JA
YMPÄRISTÖN
HYVINVOINTI

KESTÄVÄ KEHITYS JA YMPÄRISTÖN HYVINVOINTI

JATKOSSA

- Ilmastosuunnitelman laadintaprosessin viedään maaliin.
- Kierrätyksessä on edelleen parantamisen varaa.
- Kouluissa oppimateriaalien käyttöä voi edelleen tehostaa.
- Varhaiskasvatuksen ravitsemuskasvatusta kehitetään edelleen.
- Kouluissa oppilaiden osallisuutta ravitsemusasioissa vahvistetaan.
- Energiankäyttöä tehostetaan edelleen kunnan tiloissa.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

2

HYVÄ
MIELEN-
TERVEYS

Kuva Rautalammilta: Pieni tyttö kalastaa; Museoviraston kokoelmat, CC BY 4.0

Hyvä mielenterveys

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

2

HYVÄ
MIELEN-
TERVEYS

EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN KOORDINOINTI

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- Kunnassa toimii monialainen ehkäisevän päihdetyön työryhmä.
- Työryhmä koordinoi toimenpiteitä varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukiossa, nuorisotyössä, vapaa-ajan toiminnassa ja kulttuuripalveluissa toteutettaviksi.
- Työryhmä toimii yhteistyössä hyvinvointialueen ehkäisevän päihdetyön asiantuntijoiden kanssa.
- Hyvinvointialue tuottaa materiaaleja, joita voi suoraan käyttää kunnassa.
- Kunnan ehkäisevän päihdetyön työryhmän toiminta on jäsennetty vuosikelloon.
- Kuntaan on nimetty ehkäisevän päihdetyön koordinaattori ja valittu mielenterveyden ja ehkäisevän päihdetyön palveluohjaaja.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

2

HYVÄ
MIELEN-
TERVEYS

EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN KOORDINOINTI

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- EPT-suunnitelma on päivitetty.
- Kouluista on kerätty kyselyin päihteiden käyttöä koskevaa tietoa.
- Harrastustoimintaan on monia mahdollisuuksia: koululla harrastamisen Suomen mallin ryhmät, kaikille kuntalaisille kansalaisopisto, konservatorio, urheiluseurat, seurakunnat, partio, yhdistykset ja järjestöt.
- EPT-viikolla ja mielenterveysviikolla teematunnit kouluilla
- Nuuska-agentit 5-9-luokkalaisille
- Yhteistyössä seurakunnan kanssa naisten ryhmä ja isojen poikien ryhmä
- Ikääntyneille matalan kynnyksen liikuntaryhmä
- Varhaiskasvatuksessa ja kouluissa Yhdessä-aika on käytössä.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

2

HYVÄ
MIELEN-
TERVEYS

VANHUUTEEN VARAUTUMINEN

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- Eläkeliitolla on uuteen elämänvaiheeseen siirtymisen tukea, kunta tukee toimintaa tiloja antamalla.
- Kunnalla liukuesteiden jakelu ikäihmisille
- Oma ikäihmisten liikuntaryhmä kirkonkylällä ja Kerkonkoskella

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

2

HYVÄ
MIELEN-
TERVEYS

TYÖIKÄISTEN MIELENTERVEYDEN EDISTÄMINEN

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- Kunnassa on toimivat työllisyyspalvelut.
- Työsuunnittelija mielenterveyspalvelujen tukena
- Rautalammin kunta on mukana Pohjois-Savon Mieliteko-hankkeessa.
- Kirjasto, liikuntapalvelut ja kansalaisopisto tarjoavat edullisia harrastusmahdollisuuksia.
- Urheiluseurat, seurakunnat, yhdistykset ja järjestöt tarjoavat harrastusmahdollisuuksia.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

2

HYVÄ
MIELEN-
TERVEYS

LASTEN JA NUORTEN MIELENTERVEYDEN TUKI

TOIMENPITEET VUONNA 2023, VARHAISKASVATUS

- Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa on toimittu vanhemmuutta vahvistaen ja vanhemmuuden tueksi.
- Varhaiskasvatuksessa Lapset puheeksi –menetelmä on ollut käytössä.
- Lisäksi toiminnan tukena on pedagoginen tarkastuslista.
- Huomiota on kiinnitetty vuorovaikutuksen sensitiivisyyteen.
- Positiivisen pedagogiikan työtavat ovat käytössä.
- Lapsia on tarpeen mukaan jaettu pienryhmiin.
- Lapsilla on toiminnan tukena kuvia käytössä, myös tukiviittomia käytetään.
- Siirtymät pienryhmissä on toteutettu hallitusti. Ärsykeitä on minimoitu.
- Päivän toiminnoissa on selkeä struktuuri.
- Tunnetaitoja on harjoiteltu säännöllisesti.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

2

HYVÄ
MIELEN-
TERVEYS

LASTEN JA NUORTEN MIELENTERVEYDEN TUKI

TOIMENPITEET VUONNA 2023, VARHAISKASVATUS

- Luontopainotteinen toiminta tukee terveyttä.
- Varhaiskasvatuksen erityisopettaja on vienyt osaamista ryhmiin.
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen nivelvaihtelyä on parannettu.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

2

HYVÄ
MIELEN-
TERVEYS

LASTEN JA NUORTEN MIELENTERVEYDEN TUKI

TOIMENPITEET VUONNA 2023, PERUSOPETUS

- Perusopetuksessa on kirkastettu arvot: sinnikkyys, kunnioitus ja vastuuntunto.
- Oppilaiden mielenterveyden tukena on myös positiivinen pedagogiikka, jonka avulla vahvistetaan oppilaiden hyvinvointia, itsetuntoa sekä valmiuksia nähdä kaikkien ihmisten arvokkuus.
- Yhteisöllistä oppilashuoltoa on vahvistettu tukemaan sinnikkyyttä, hyvää käytöstä ja kaveruutta.
- Kiva koulu –toimintamalli on käytössä ja Verso-toimintamallin käyttöä valmistellaan.
- Perusopetuksen välituntitoimintaa on kehitetty.
- Suonenjoen kanssa on yhteinen hanke, jossa kehitetään yhteisöllistä opiskeluhuoltoa luomalla koulupäivän sisälle matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja, kehitetään henkilöstön osaamista mielenterveystaitojen opettamiseksi sekä jaetaan kuntien hyviä käytäntöjä kumppanin käyttöön.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

2

HYVÄ
MIELEN-
TERVEYS

LASTEN JA NUORTEN MIELENTERVEYDEN TUKI

TOIMENPITEET VUONNA 2023, PERUSOPETUS

- Hankkeen kautta on saatu koululle psykiatrisen sairaanhoitajan palvelua.
- Nepsy-menetelmien käyttöön on saatu koulutusta.
- Harrastamisen Suomen mallin ryhmät antavat harrastamismahdollisuuden kaikille.
- Kaveritaitojen kehittymiseen ja tueksi on oppitunti joka kuukausi.
- Koulun arjessa on matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja: koulukahvit ja jutteluvälkät.
- Mielenterveyttä tukevaa toimintaa on järjestetty yhdessä seurakunnan kanssa.
- Yhteistyö opiskeluhuollon kanssa toimii.
- Koulukuraattori on pitänyt cool kids –tunteja.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

2

HYVÄ
MIELEN-
TERVEYS

LASTEN JA NUORTEN MIELENTERVEYDEN TUKI

TOIMENPITEET VUONNA 2023, LUKIO

- On toteutettu päihde- ja hyvinvointikyselyt.
- Lukiolla on käytössä Kun huoli herää -toimintamalli.
- Lukiolla on osallistuttu ESR-rahoitteiseen nuorten jaksaminen ja hyvinvointi -hankkeeseen.
- Koululla on toteutettu hyvinvointitapahtumia esimerkiksi yökoulu.
- Lukiolla on lisäksi annettu valistusta seksuaaliterveydestä ja turvallisuudesta.
- On suunniteltu ja toteutettu lukiolaisen työkalupakki -opintojakso arjen tueksi.
- Nuorille on harrastusmahdollisuuksia: ratsastus, kuntosali, teatteri, musiikki, nuorisovaltuusto, kansalaisopiston ja konservatorion tarjonta.
- Nepsy-menetelmät ovat käytössä.
- Opiskeluarkea räätälöidään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

2

HYVÄ
MIELEN-
TERVEYS

LASTEN JA NUORTEN MIELENTERVEYDEN TUKI

TOIMENPITEET VUONNA 2023, HARRASTUKSET

- Lapsille ja nuorille mahdollistetaan harrastus
 - nuorisotoimen tarjoamissa ryhmissä,
 - harrastamisen Suomen mallin ryhmissä,
 - urheiluseurojen toiminnassa,
 - Satulateatterissa,
 - kansalaisopiston ryhmissä sekä
 - konservatorion opinnoissa.
- Lisäksi on mahdollista harrastaa yhdistysten, järjestöjen ja seurakunnan toiminnassa.
- Myös lähiluonto voi olla mielekäs harrastamisympäristö.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

2

HYVÄ
MIELEN-
TERVEYS

KIRJASTOPALVELUT MIELENTERVEYDEN TUKENA

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- Kirjaston palveluesite päivitettiin.
- Kirjasto on osallistunut Kulttuuriseuran lukupiirin toiminnan organisointiin.
- Kirjasto on järjestänyt älylaiteopastusta:
 - 6 kertaa, 21 osallistujaa
 - Vanhusten viikolla tietoturvaluento
- Kirjasto on järjestänyt näyttelyitä:
 - Vuoden 2023 aikana 10 näyttelyä, 2588 näyttelyvierasta
- Neuvolan kanssa toteutettiin iltasatupassi.
- Maahanmuuttajille on esitelty kirjaston toimintaa.
- Kirjasto on toteuttanut kotipalvelun sekä palvelun hoivakoteihin.
- Kirjasto on järjestänyt tapahtumia
 - Talvirieha, kesätreffit, joulunavaus, mukana koko kylän joulukalenterissa
- Kirjasto on tuottanut kumppaneiden kanssa tilaisuuksia ja tapahtumia
 - Kirjoituskilpailu, kesälukuhaaste
- Kirjasto on pilottikuntana Lukulumoa arkeen -hankkeessa.
- Kirjastolla on käytössä e-materiaaleja.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

2

HYVÄ
MIELEN-
TERVEYS

KIRJASTOPALVELUT MIELENTERVEYDEN TUKENA

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- Kirjasto on välittänyt materiaalia monikielisestä kirjastosta.
- Kirjasto on aktivoinut nuoria monipuoliseen kirjaston käyttöön.
- Kirjasto tekee säännöllistä yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa.
- Lapset ja nuoret käyttävät kirjaston tiloja vapaa-ajan viettoon myös kouluajan ulkopuolella.
- Kirjastolta voi lainata liikuntavälineitä.
- Kirjaston tilat ovat käytettävissä yhdistysten ja järjestöjen toimintaan.
- Kirjaston tilat ovat kaikille kuntalaisille matalan kynnyksen rauhallinen kohtaamistila.
- Kirjaston materiaalit ja kokoelmat ovat kaikkien kuntalaisten käytettävissä.
- Kirjaston kävijämäärät ja lainausmäärät ovat kasvaneet voimakkaasti vuoden 2023 aikana: fyysiset käynnit +17,66% ja lainausmäärät +13,06%.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

2

HYVÄ
MIELEN-
TERVEYS

HYVÄ MIELENTERVEYS

JATKOSSA

- Kehitetään varhaiskasvatuksessa ja kouluissa kykyä vastata lasten ja nuorten erityisiin tarpeisiin.
- Kehitetään kouluissa arjen rakenteita tukemaan turvallisuuden kokemusta oppimisympäristössä.
- Tarjotaan edelleen mielekkään tekemisen mahdollisuuksia vapaa-ajalla.
- Toimitaan edelleen yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

3

KUNTALAISTEN
OSALLISUUDEN
LISÄÄMINEN

Kuva: Kahvihetki Rautalammin pappilan verannalla; Museoviraston kokoelmat, CC BY 4.0

Kuntalaisten osallisuuden lisääminen

OSALLISUUS VARHAISKASVATUKSESSA

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

3

KUNTALAISTEN
OSALLISUUDEN
LISÄÄMINEN

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- Asiakasraati on käytössä varhaiskasvatuksessa.
- Raati kokoontuu ainakin kaksi kertaa vuodessa.
- Raati on ensisijaisesti perheiden oma vaikuttamiskanava, joka mahdollistaa ja vahvistaa käytännön tasolla asiakkaiden osallisuutta ja toimii asiakkaita edustavana foorumina.
- Asiakasraadin tarkoituksena on madaltaa kynnystä päästä vaikuttamaan asioihin ja saada äänet kuuluviin päättäjille asti.
- Järjestettiin toiminnallinen vanhempainilta.
- S2-opetusta on tehostettu.
- Varhaiskasvatuksen viestintä hoidetaan monikanavaisesti tavoitettavuuden vahvistamiseksi.
- Varhaiskasvatuksessa toteutettiin asiakastyytyväisyyskysely.

OSALLISUUS VARHAISKASVATUKSESSA

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

3

KUNTALAISTEN
OSALLISUUDEN
LISÄÄMINEN

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- Vanhempia ja perheitä on aktivoitu ja tuettu, varhaiskasvatuksen työote on osallistava: varhaiskasvatuskeskusteluissa luodaan tavoitteita yhdessä.
- Lapsille luodaan tila yksilölliseen oppimiseen.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

3

KUNTALAISTEN
OSALLISUUDEN
LISÄÄMINEN

NUORISOVALTUUSTO

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- Nuorisovaltuuston toiminta on säännöllistä.
- Nuorisovaltuusto edistää nuorille merkityksellisiä asioita ja järjestää nuorille sopivaa toimintaa.
- Nuorisovaltuuston edustajat osallistuvat kunnan päätöksentekuelimien ja työryhmien toimintaan.
- Kunnassa toimii lisäksi lakisääteinen NOP-ryhmä (nuorten ohjaus- ja palveluverkosto), jossa nuorisovaltuuston edustus mukana.
- Nuorisovaltuustolla on edustus kunnanvaltuustossa, lautakunnissa ja eri työryhmissä.
- Muiden hallintoelimien päätöksentekoon liittyvän dokumentaation tavoin myös nuorisovaltuuston kokousdokumentit ovat netissä avoimesti saatavilla.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

3

KUNTALAISTEN
OSALLISUUDEN
LISÄÄMINEN

OSALLISUUS PERUSOPETUKSESSA

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- Koulujen oppilaat osallistuvat koulun toiminnan ja tapahtumien suunnitteluun.
- Lapsia ja nuoria osallistetaan työryhmiin.
- Kouluissa järjestetään hyvinvointikyselyt.
- Perusopetuksessa oppilaat on osallistettu arvojen kirkastamiseen ja arvojen toteutumista tukevan toiminnan suunnitteluun.
- Koulussa on tukioppilastoimintaa.
- Oppilaat ovat ideoineet ja toteuttaneet erilaisia teemapäiviä.
- Oppilaat pääsevät osallistumaan kouluruokailun ruokalistan kehittämiseen: ruokaraati on perustettu.
- Oppilaat ovat olleet aktiivisessa roolissa valinnaisainetarjontaa kehitettäessä.
- Koulussa on tehty kouluyhteisön kehittämistyötä. On luotu matalan kynnyksen kohtaamisen tiloja, on jutteluvälkät ja koulukahvit.

OSALLISUUS LUKIOSSA

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

3

KUNTALAISTEN
OSALLISUUDEN
LISÄÄMINEN

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- Lukiolla on koko lukion yhteinen keskusteluryhmä.
- Tutor-toiminta luo yhteisöllisyyttä.
- Aktiivinen opiskelijakuntatoiminta sitouttaa oman oppilaitoksen kehittämiseen.
- Koulussa järjestetään yhteistoimintapalavereja.
- Opiskelijoiden ääni tulee kuuluville kyselyissä.
- Satulateatteri on opiskelijoiden osallisuuden vahvistaja.

OSALLISUUS NUORISTYÖSSÄ, NUORTEN TYÖPAJALLA & TYÖRYHMISSÄ

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

3

KUNTALAISTEN
OSALLISUUDEN
LISÄÄMINEN

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- Nuoret ovat toiminnan lähtökohtana, ja työskentelyote on nuorisolähtöinen nuorisotoiminnassa ja etsivässä nuorisotyössä sekä nuorten työpajalla.
- Toiminta on esteetöntä ja eri kulttuuritaustat huomioidaan.
- Nuorten ääntä saadaan kuuluville anonyymein kyselyin Wilmassa, sosiaalisen median kanavilla ja Nuokulla.
- Nuorisovaltuustotoiminta on aktiivista.
- Nuorilla on edustus useissa työryhmissä: NOP, LANU/LAPE, elinvoimatyöryhmä.
- Nuorilla on edustus tarkastuslautakuntaa lukuun ottamatta kaikissa lautakunnissa ja valtuustossa.
- Nuoret ovat mukana heitä koskevassa päätöksenteossa.
- Kunta jakaa toiminta-avustuksia nuorten toimintaa mahdollistavalle ja tukevalle järjestökentälle.
- Myös vanhemmille järjestetään nuokku vuosittain.
- Lapset ja nuoret pääsevät itse vaikuttamaan kerhotoiminnan ja kerhojen sisältöön.

NUORTEN JA NUORTEN AIKUISTEN KOULUTTAUTUMISEN TUKEMINEN

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

3

KUNTALAISTEN
OSALLISUUDEN
LISÄÄMINEN

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- TUVA-koulutusta on kehitetty, mutta toiminta hakee vielä optimaalista toteutusta.
- Nuorten paja tavoittaa kohderyhmänsä hyvin.
- Kouluttautumiseen aikuisiällä on mahdollisuus aikuislukiossa.
- Nuorten työpaja, etsivä nuorisotyö sekä nuorisotyö tukevat oman polun löytymisessä sekä elämänhallinnan taitojen vahvistumisessa.

KUNTALAISTEN OSALLISTAMINEN

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

3

KUNTALAISTEN
OSALLISUUDEN
LISÄÄMINEN

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- Toteutettiin Henkkarit kaikille –kampanja
 - 196 osallistujaa
- Toteutettiin osallistuvaa budjetointia.
- Hakeuduttiin mukaan Sitran pilottiin kuntalaispaneelin kehittämiseksi päätösvalmistelun pohjaksi.
- Kunnanviraston neuvonta ohjaa palveluiden äärelle.
- KELA-piste on arjen tukena.
- Vanhus- ja vammaisneuvosto tukee osallisuutta.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

3

KUNTALAISTEN
OSALLISUUDEN
LISÄÄMINEN

OSALLISUUDEN LISÄÄMINEN KUNNAN PÄÄTÖKSENTEOSSA

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- Kunnassa kokoontuvat säännöllisesti yhdistykset sekä urheilun toimijat pyöreän pöydän ääreen; kunta kuuntelee yhdistyksiä ja järjestöjä herkällä korvalla vahvistaakseen tukea kolmannen sektorin toiminnalle.
- Toteutettiin osallistuvan budjetoinnin prosessi, johon erityisesti nuoret osallistuivat aktiivisesti.
- Osallistuvan budjetoinnin hankkeena toteutettiin nuorisotilan kunnostus.

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

3

KUNTALAISTEN
OSALLISUUDEN
LISÄÄMINEN

OSALLISUUDEN LISÄÄMINEN KUNNAN PÄÄTÖKSENTEOSSA

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- Kuntalaisiltoja on järjestetty seuraavista asiakokonaisuuksista:
 - Tuulivoima
 - Osallistuva budjetointi
 - Kirkonkylän palvelutarjonnan kehittäminen
 - Sosiaali- ja terveyspalvelut
 - Kouluillat
- Valtuustokokouksien striimaaminen on myös osallisuuden luomista.
- Kohtaamisien forumeita on monia
 - Yhdistysillat
 - 16. päivän klubi
 - Vierailut ja käynnit
 - Yrittäjien aamukahvit

PAINOPISTEET,
TAVOITTEET,
TOIMENPITEET

3

KUNTALAISTEN
OSALLISUUDEN
LISÄÄMINEN

OSALLISUUDEN LISÄÄMINEN KUNNAN PÄÄTÖKSENTEOSSA

TOIMENPITEET VUONNA 2023

- Kunnan yksiköiden toiminnassa on matala kynnyks: virastolle tullaan käymään ja puhumaan asioista suoraan.
- Uudet kuntalaiset toivotetaan tervetulleiksi kutsuin yhteisiin tilaisuuksiin.
- Opastus digitaalisiin palveluihin myös vahvistaa osallisuutta.

YHTEENVETOA PAINOPISTEISTÄ

TOIMENPITEET

- Tehdyt toimenpiteet ovat laaja-alaisia.
- Hyvinvoinnin edistäminen läpäisee kunnan eri yksiköiden toiminnan.
- Hyvinvoinnin monet ulottuvuudet ja eri väestöryhmät tulevat huomioituiksi.
- Ennaltaehkäisevä vaikuttaminen hyvinvointiin toteutuu hitaasti. Indikaattoripohjaista seuranta heikentää sen heikko luotettavuus: rajattuihin ikäluokkiin ja kohderyhmiin kohdistuvat mittaukset ja kyselyt koskevat niin pientä joukkoa, että tilastollisen virheen todennäköisyys kasvaa huomattavan suureksi.

HYVINVOINNIN TILA

- Väestön hyvinvoinnin tila Rautalammilla on mitä ilmeisimmin kaksijakoinen: on paljon hyvinvoivia kuntalaisia, ja on runsaasti hyvinvoinnin vajetta.
- Laaja-alaista, pitkäjännitteistä työtä kannattaa jatkaa.

JOHTOPÄÄTÖKSET
&
TOIMENPIDE-
EHDOTUKSET

HYVINVOINTIA TUKEVAT PALVELUT

- **Lasten ja nuorten** kanssa toimittaessa vahvistetaan terveellistä ravitsemusta, liikunnallista elämäntapaa, rakentavia sosiaalisia suhteita sekä osallisuutta.
- **Työikäisille** luodaan edellytyksiä terveellisten elämäntapojen vahvistumiseen.
- **Ikäihmisten** osalta vahvistetaan osallisuutta.
- Kehitetään toimivia yhdyspintoja hyvinvointialueen suuntaan.

JOHTOPÄÄTÖKSET & TOIMENPIDE- EHDOTUKSET

ERITYISET KOHDERYHMÄT

- Huomion kohteina edelleen vuonna 2024 ovat yhden vanhemman perheet, pitkäaikaistyöttömät sekä yksinäiset ikäihmiset.
- Yhden vanhemman perheiden osalta vahvistetaan vanhemmuuden tukea varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa sekä tarjotaan edelleen merkityksellistä vapaa-ajan toimintaa.
- Nuorten aikuisten päihdeohjaus
- Pitkäaikaistyöttömien osalta selvitetään mahdollisuuksia terveellisen elämäntavan tukemiseen sekä merkitykselliseen harrastustoimintaan.
- Ikäihmisten osalta selvitetään mahdollisuuksia yksinäisyyden kokemuksen vähentämiseen sekä merkitykselliseen toimintaan osallistumiseen.

*Kuntastrategia &
hyte-rakenteet*

Näkymä Rautalammin kirkonkylältä, kirjakaupan nurkka; Museoviraston kokoelmat, CC BY 4.0

Kuntastrategian
painopisteet ja
linjaukset

- tasapainoinen kuntatalous
- joustava työ ja asuminen
- elinvoima ja hyvinvointi
- viestintä ja vuorovaikutteisuus

Edellä luetellut hyvinvointitoimenpiteet koskevat erityisesti elinvoiman ja hyvinvoinnin tukemista. Osallisuuden vahvistaminen liittyy strategian painopisteistä vuorovaikutteisuuteen. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö hyvinvointitavoitteena liittyy strategian tavoitteista joustavan työn ja asumisen tavoitteeseen sekä elinvoimaan ja hyvinvointiin. Tasapainoinen kuntatalous hyvinvointityön perustana mahdollistaa laadukkaan palvelutarjonnan kuntalaisille.

HYTE-TYÖN
RAKENTEET
KUNNASSA

Hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman hyödyntäminen

- Rautalammilla toiminnan tapa on verkostomainen, eli kunta ja kunnan yksiköt tekevät vakiintuneesti tiivistä yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa.
- Hyvinvointiin liittyvistä tekijöistä ja tuloksista on raportoitu kunnan johtoryhmälle, sivistyksen johtoryhmälle, hyvinvointilautakunnalle ja kunnanvaltuustolle.
- Hyvinvointiin liittyvien suunnitelmien ja kertomuksien hyväksyminen etenee johtoryhmästä lautakuntaan ja edelleen kunnanhallitukseen ja -valtuustoon.
- Hyvinvoinnin edistäminen on esillä myös kunnan taloussuunnittelussa.
- Yhdyspintakäytännöt hyvinvointialueen suuntaan ovat muotoutumassa.

Hyvinvointityön rakenteet, resurssit ja prosessit

HYTE-TYÖN RAKENTEET KUNNASSA

- Kunnassa hyvinvointityöhön on resursoitu sivistys- ja hyvinvointijohtajan sekä mielenterveyden ja ehkäisevän päihdetyön palveluohjaajan työaika.
- Kunnan johtoryhmä on myös hyvinvoinnin johtoryhmä; hyvinvoinnin edistämiseen liittyvät asiat ovat johtoryhmässä säännöllisesti esillä.
- Hyvinvoinnin ja ehkäisevän päihdetyön johtaminen ja koordinointi on vastuutettu samalle henkilölle; eri toimintojen ohjelmatyö saadaan näin toimimaan samaan suuntaan.

HYTE-TYÖN
RAKENTEET
KUNNASSA

Opiskeluhoitoryhmien toiminta

- Kunnassa toimivat opiskeluhoollon ohjausryhmä sekä koulujen opiskeluhoollon työryhmät.
- Ohjausryhmässä ja työryhmissä yhteisten jäsenien myötä tiedonkulku on vaivatonta.
- Ryhmät ovat lähtökohtaisesti monialaiset ja toimivat yhdyspinnalla.
- Ohjausryhmässä on myös suora kytkös kunnan hyte-toiminnan johtamiseen.
- Rakenteellisesti on siis taattu suora tiedonkulku.
- Ohjausryhmän toiminnan haasteena ovat olleet henkilöstövaihdoksista johtuneet tietokatkot.

HYTE-TYÖN
RAKENTEET
KUNNASSA

Ehkäisevän päihdetyön rakenteet

- Ehkäisevän päihdetyön johtaminen ja koordinointi on selkeästi vastuutettu.
- Kunnassa toimii monialainen työryhmä.
- On olemassa päivitetty toimintasuunnitelma.
- Yhdyspinta hyvinvointialueelle toimii.

HYTE-TYÖN
RAKENTEET
KUNNASSA

Paikallinen yhteistyö hyvinvoinnin edistämiseksi

- Paikallinen toimintatapa on vakiintuneesti ollut verkostoja hakeva ja verkostoissa synergioita hyödyntävä.
- Varhaiskasvatus, koulut ja seurakunta tekevät tiivistä yhteistyötä, jonka periaatteet on kirjattu sopimukseen.
- Yhdistyksillä, seuroilla, järjestöillä ja kunnalla on vakiintuneita toimintamuotoja ja vakiintuneita käytäntöjä toiminnan suunnitteluun, ohjaukseen ja arviointiin.
- Kunta myöntää vuosittain avustuksia seuroille ja järjestöille hyvinvointia edistävään toimintaan.
- Kunnan tiloja voi maksutta hyödyntää hyvinvointia edistävään toimintaan.

HYTE-TYÖN
RAKENTEET
KUNNASSA

Elinvoiman edistäminen

- Kunnassa tehdään toimenpiteitä yrittämisen edellytysten vahvistamiseksi sekä työn ja työntekijöiden kohtaannon parantamiseksi.
- Kunnassa on elinvoimatyöryhmä ja viestintätyöryhmä.
- Osaavan työvoiman saatavuus on haaste.
- Työvoiman saatavuuteen liittyy osittain asuntojen saatavuus.
- Heikot liikenneyhteydet eivät edistä työllisyyttä.

HYTE-TYÖN
RAKENTEET
KUNNASSA

Maahanmuuttajien kotouttaminen

- Kotouttamisen tueksi on rakenteita.
- Pakolaisohjaaja on käytännön tukena.
- Kieliopintoihin on toimintamalli.
- Maahanmuuttajien työllistyminen on haaste.

HYTE-TYÖN
RAKENTEET
KUNNASSA

Vuokra-asuntojen osuus kunnan eri osissa

- Vähimmäistietoasetuksen mukaan asumisen segregaatiota tulee arvioida hyvinvointikertomuksessa.
- Rautalammin kunnan osalta kysymys asumisen segregoitumisesta ei ole relevantti.

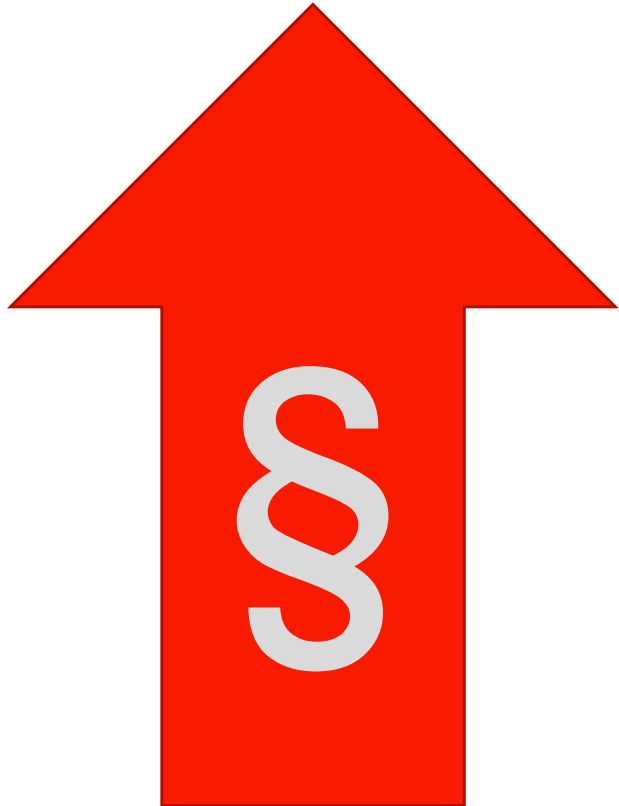
Hyvinvoinnin edistämisen erillishjelmat ja -suunnitelmat

HYVINVOINNIN
EDISTÄMISEN
ERILLISOHJELMAT JA -
SUUNNITELMAT

- varhaiskasvatussuunnitelma ja opetussuunnitelmat
- varhaiskasvatuksen ja koulujen vuosisuunnitelmat
- opiskeluhuoltosuunnitelmat (esiopetus, perusopetus, lukio)
- suunnitelmat lasten ja nuorten suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä ja väkivallalta
- koulujen poissaolosuunnitelma
- tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat
- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- tehostetun nuorisotyön valmiussuunnitelma
- nuorisotilan päihdetoimintamalli
- kulttuurikasvatussuunnitelma
- ehkäisevän päihdetyön suunnitelma
- Itä-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelma
- elinvoimasuunnitelma

Kertomuksen käsittely, suunnitelman päivittäminen

Kertomus käsitellään seuraavissa Rautalammin kunnan työryhmissä ja elimissä:

- kunnan johtoryhmä 12.03.2024
- opiskeluhuollon ohjausryhmä 19.04.2024
- hyvinvointilautakunta 12.03.2024
- kunnanhallitus 25.03.2024
- kunnanvaltuusto 04.06.2024

Hyvinvointisuunnitelma on viimeksi päivitetty 31.10.2023.

Kiitos kiinnostuksestasi!

Kertomuksen laatijat

Inna Kääriäinen, vapaa-aikasihteeri
Juho Pahajoki, perusopetuksen rehtori
Mari Pirkkala, lukion rehtori
Seija Österberg, kirjaston johtaja
Sanni Lehtolainen, päiväkodin johtaja
Merja Koivula-Laukka, hallintojohtaja
Pirkko Annala, hallintosihteeri
Marjo Hartikainen, työsuunnittelija
Virpi Kosonen, työsuunnittelija
Anni Rönkä, pakolaisohjaaja
Niina Jääskeläinen, EPT-ohjaaja
Teija Oksanen, palveluneuvoja

Seija Karjalainen, palkkakirjanpitäjä
Terhi Sepponen, toimistosihteeri
Taija Miettinen, toimistosihteeri
Merja Larilahti, tekninen sihteeri
Tiina Laitinen, kulttuuri- ja viestintäkoordinaattori
Anni Rönkä, pakolaisohjaaja
Anu Sepponen, kunnanjohtaja
Merja Koivula-Laukka, hallintojohtaja
Ari Lindgren, tekninen johtaja
Tuomo Vähäsarja, elinkeinoasiantuntija
Matti Vanttinen, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Rautaisen rohkea Rautalampi

